

Samen werken aan water in het
Demerbekken

Kennismaking

Drukken

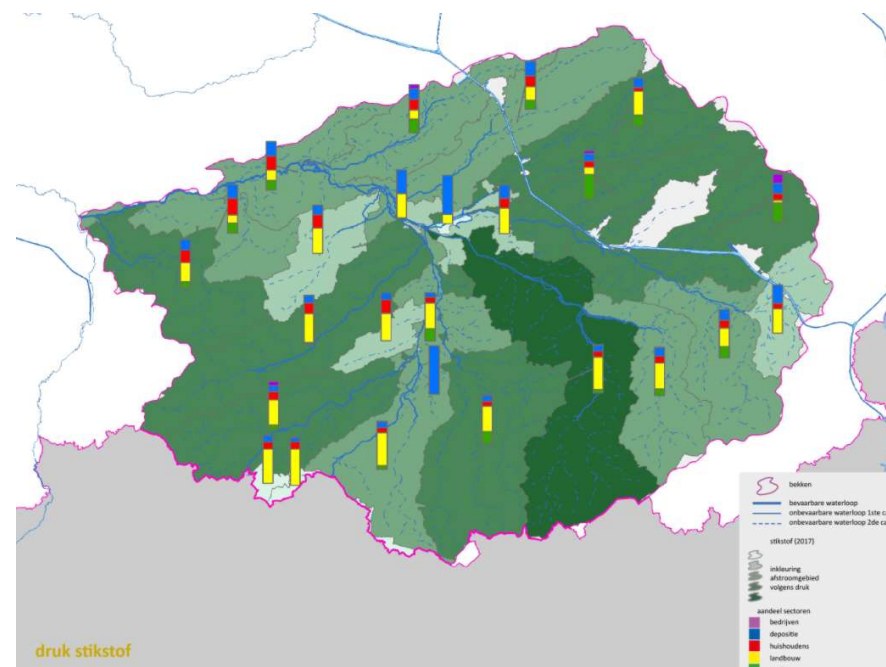
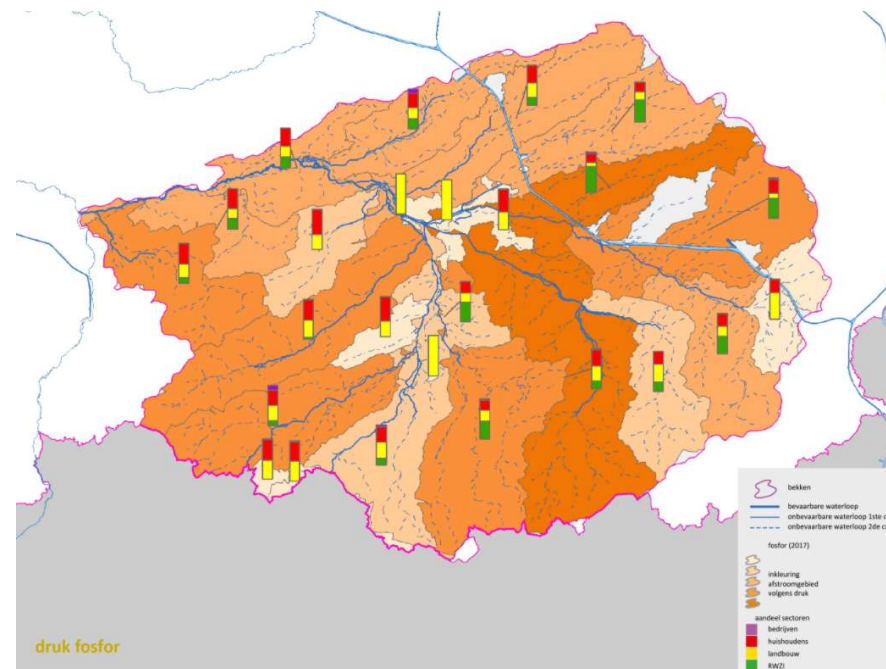
Nutriënten

Fosfor

- Belangrijke druk uit huishoudens (Velpe, Winge,...) en landbouw (Herk, Melsterbeek...)
- Demer (thv Hasselt, Genk) groter aandeel uit zuiveringsstations (RWZI's)

Stikstof

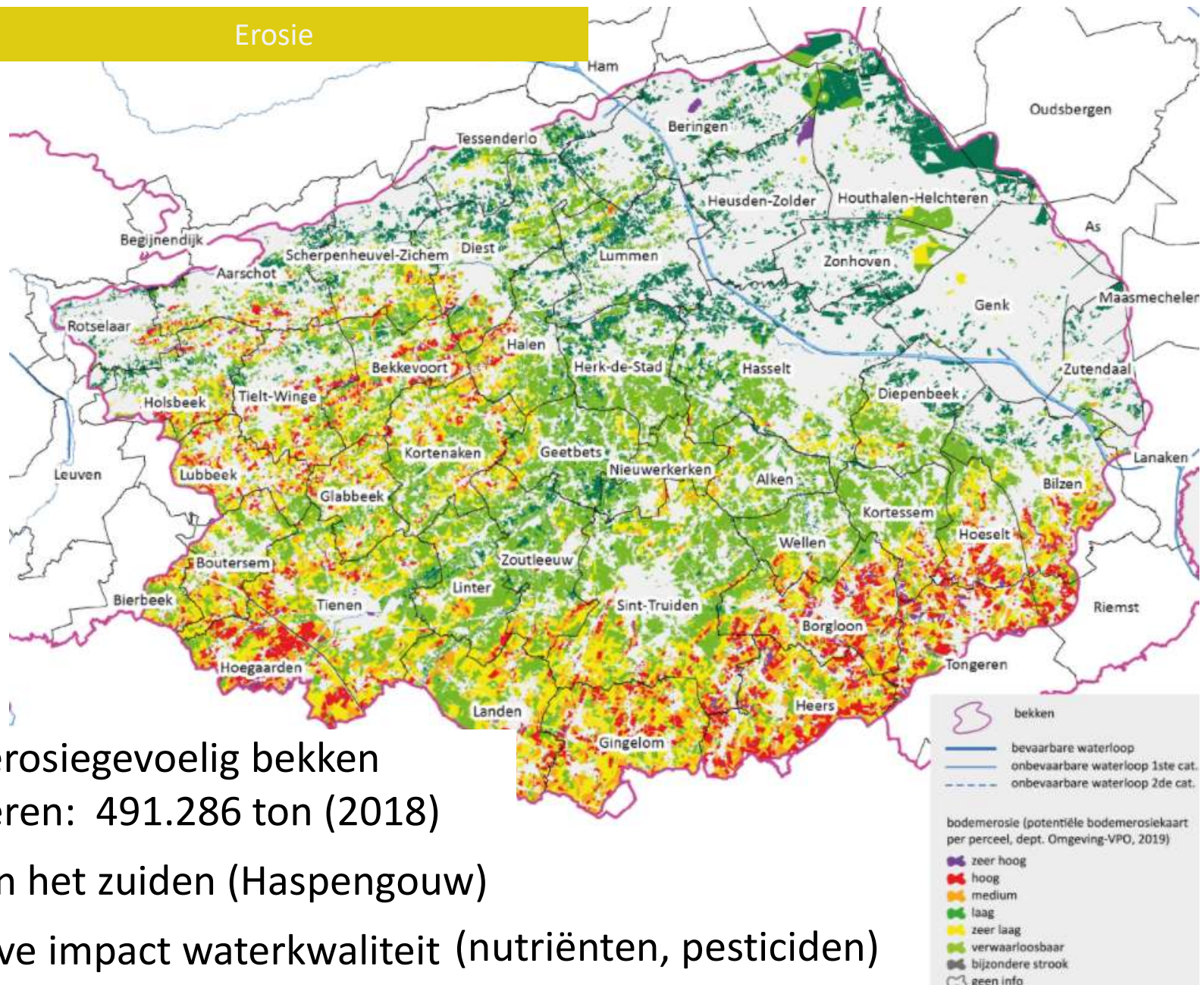
- Uit landbouw (Herk, Getes, ...) en huishoudens (Begijnebeek, Winge)
- Sterke verschillen per afstroomgebied

Drukken

Erosie

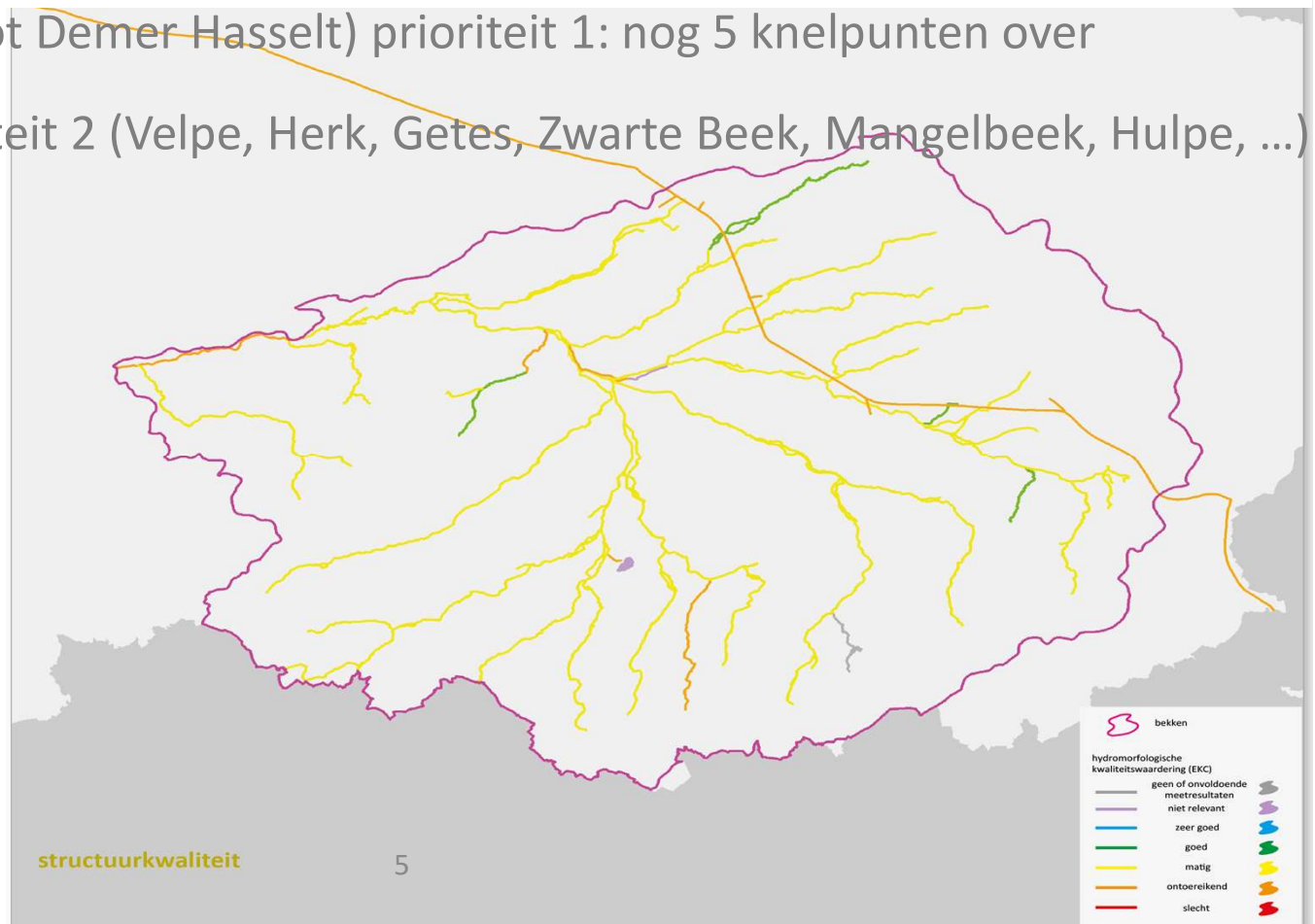

Toestand

Hydromorfologie

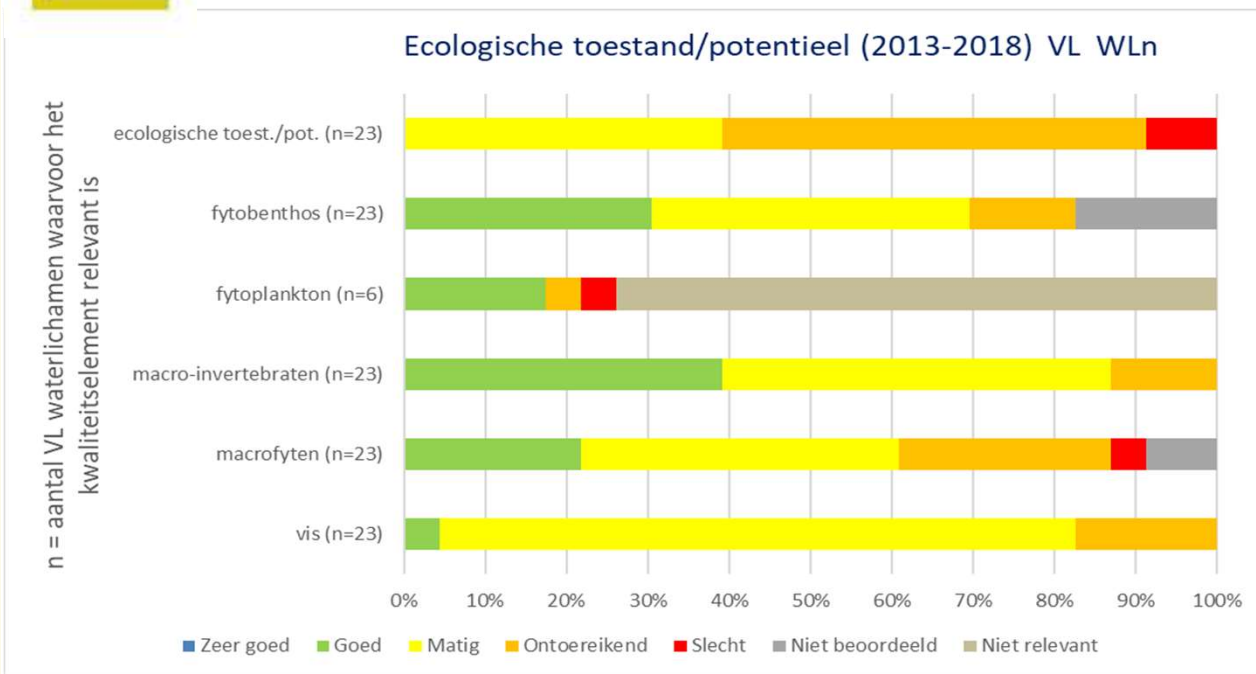
- Nog veel werk (<10% waterlopen Demerbekken goede, merendeel matig)
- Inhaalslag : Demerbekken zeer actief in structuurherstel en hermeandering
- Prioriteiten vismigratie:
 - hoofdroute (tot Demer Hasselt) prioriteit 1: nog 5 knelpunten over
 - zijlopen prioriteit 2 (Velpe, Herk, Getes, Zwarte Beek, Mangelbeek, Hulpe, ...)

Toestand

Ecologische toestand

- Meeste waterlichamen matig of ontoereikend, beperkt aantal slecht
- Individuele biologische kwaliteitsparameters wel al vaak goed
- Zwarte Beek in 'pole position'

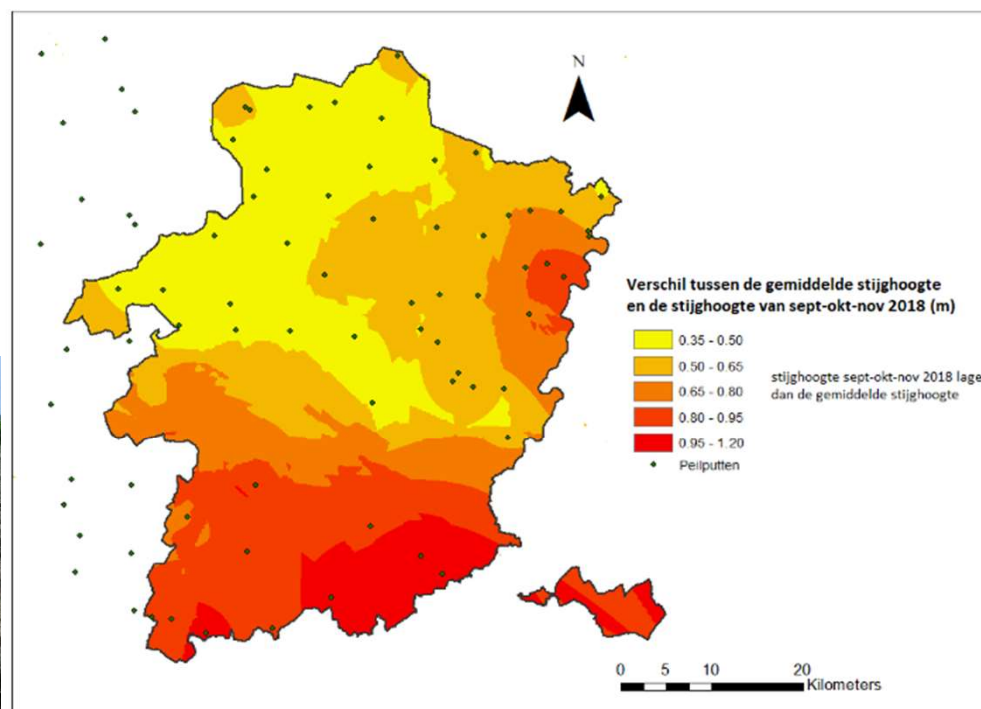

Toestand

Waterschaarste en droogte

- Droge lentes en zomers: droogvallen verschillende beken en alarmerend laag oppervlakkig grondwaterpeil (heel het Demerbekken, met grootste problematiek in Haspengouw)
- Grondwaterpeilen historisch laag
- Negatieve impact op waterkwaliteit

Figuur 68: Verskil in stijghoogte tussen de gemiddelde stijghoogte en de stijghoogte van september-oktober-november 2018 in meters. In heel Limburg was de grondwaterstand lager dan de gemiddelde grondwaterstand, wat te verwachten is voor de herfst.

Gebiedsgerichte uitdagingen

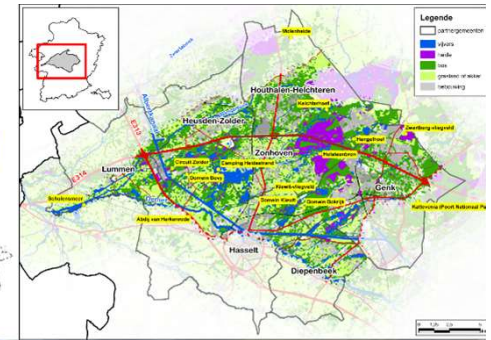
Focus op Demer Limburg, Herk & Mombeek, Zwarte Beek

Tien integrale projecten in het Demerbekken

Drie Limburgse voorbeelden

Maar eerst een woordje over...

Mangelbeek

Klasse 2 - speerpuntgebied

Zijlopen van Demer (II, III-IV)

Klasse 3 - speerpuntgebied

Krachtig integraal project

Vijvers, waterlopen en valleien

Waterplatform van de Wijers

Landinrichting

Focus op de Zwarte Beek

Klasse 2 - speerpuntgebied

Integraal Project

- Riolering
- Erosie
- Structuur- en valleitherstel

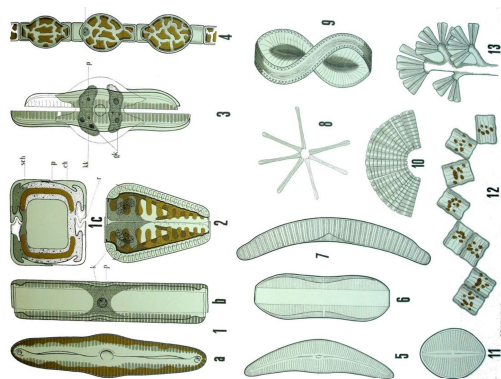
27 04 20

Focus
op de
Zwarte
Beek

Focus op de Zwarte Beek

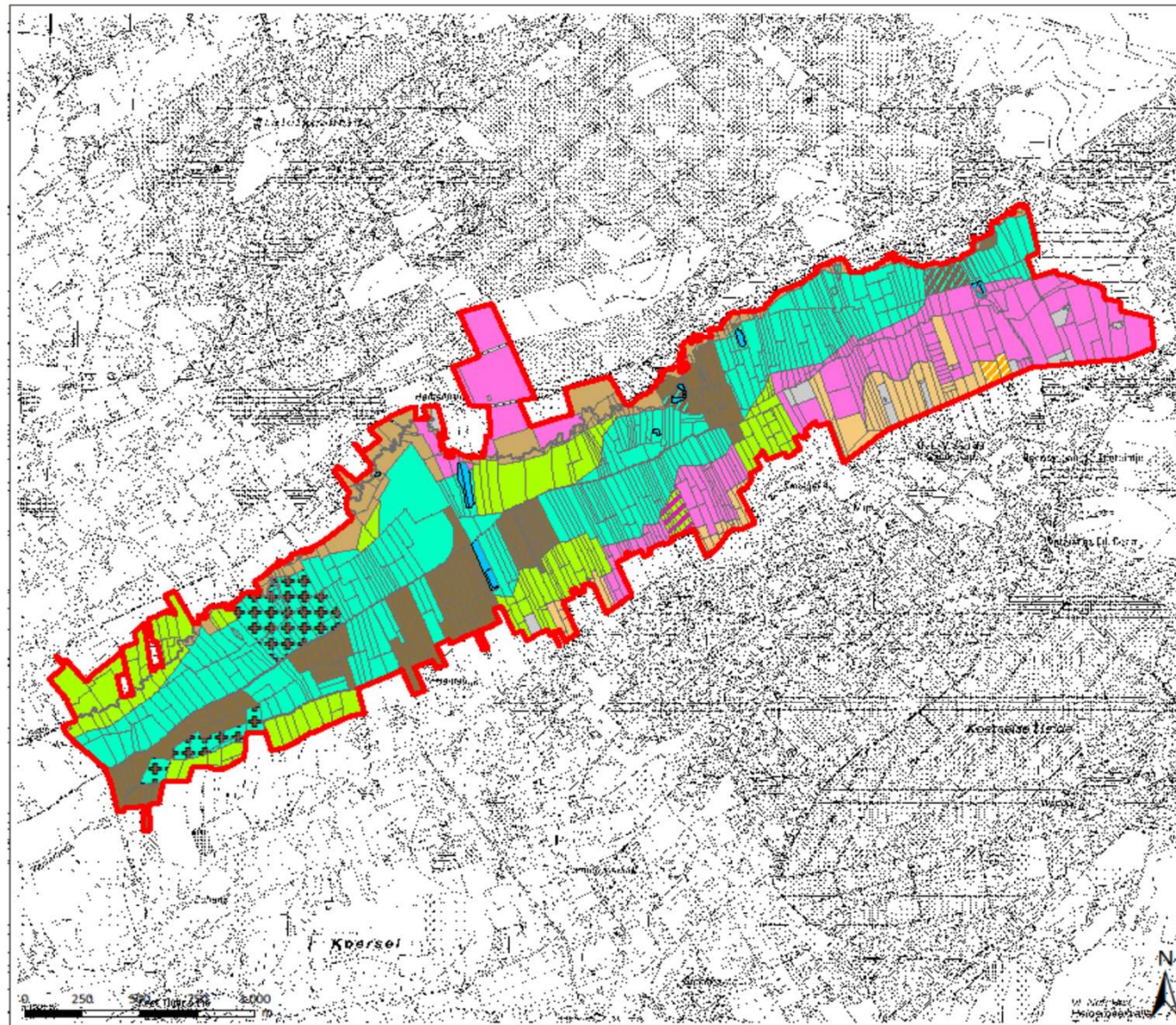

**Natuurinrichting
Zwarte Beek
Projectuitvoeringsplan
Vallei**

Focus op de Zwarte Beek

Natuurinrichting Projectuitvoeringsplan Vallei

NATUURINRICHTING Zwarte Beek

Projectuitvoeringsplan Vallei

Kaart 1-8: natuurstreefbeeld PUP Vallei

Legende

- Projectuitvoeringsplan Vallei
- visie streefbeeld PUP Vallei
- mesotroof elzenbroek
- beekbegeleidend bos
- eiken-berkenbos
- cyclisch open maken
- 50% mesotroof elzenbroek - 50% KZV
- kleine zeggenvegetatie
- complex van graslanden
- complex van soortenrijk grasland met heischrale elementen
- heide-heischraal grasland
- extensieve akker
- ven/open water
- niet van toepassing

bron:

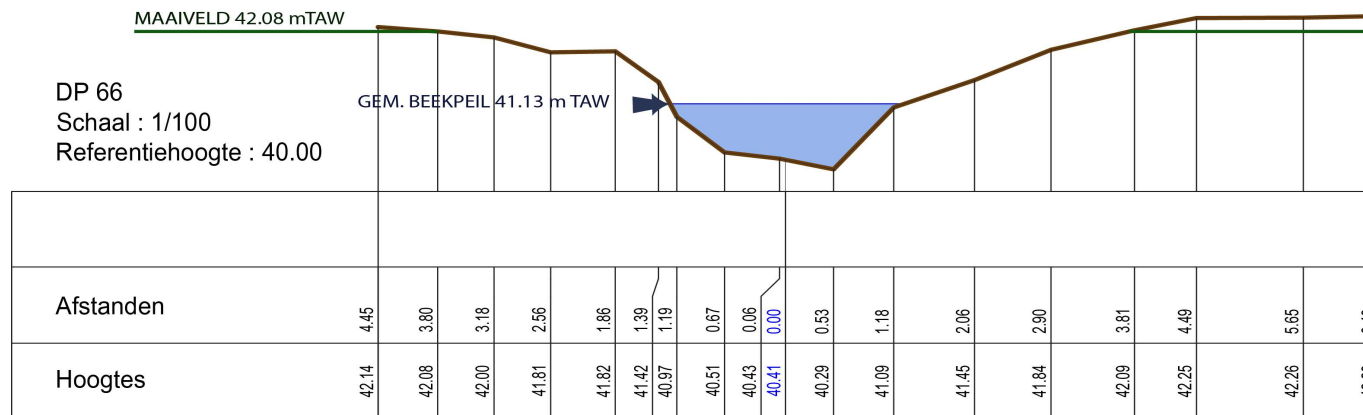
aangemaakt op:

Vlaamse
overheid

Ophoging Oude Beek

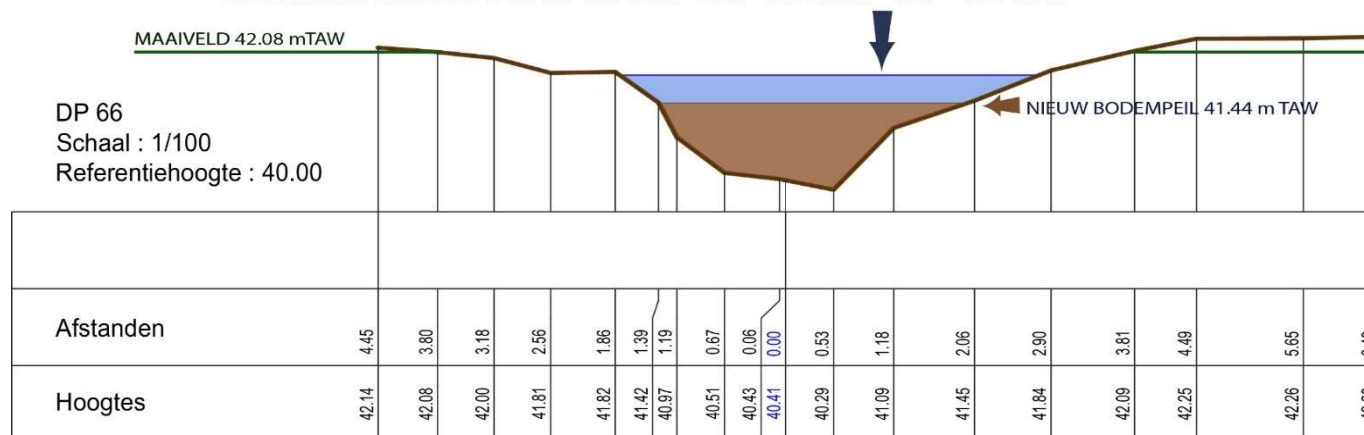
→ Huidige toestand

→ Nieuwe toestand: waterpeil -20 cm mv, zelfde volume

× Combinatie van damwanden +opvullen met aanwezig bodemmateriaal

TE ONTWERPEN GEMIDDELD BEEKPEIL= MAAIVELD - 0.3m = 42.08 mTAW - 0.3m = 41.78 mTAW

Focus op de Zwarte Beek

Hermeandering Benedenloop als voorbeeld

Augustus 2018

april 2019

Maart 2020

Mei 2020

Sept 2020

April 2017

september 2017

April 2018

Augustus 2018

januari 2019

April 2019

juni 2019

Maart 2020

Mei 2020

Augustus 2020

Focus op de Zwarte Beek

Evolutie Zwarte Beek na hermeandering

DEMERBEKKEN

Focus op

Demer_(I/II) en Munsterbeek

Klasse 2 - speerpuntgebied

Klasse 3 - speerpuntgebied

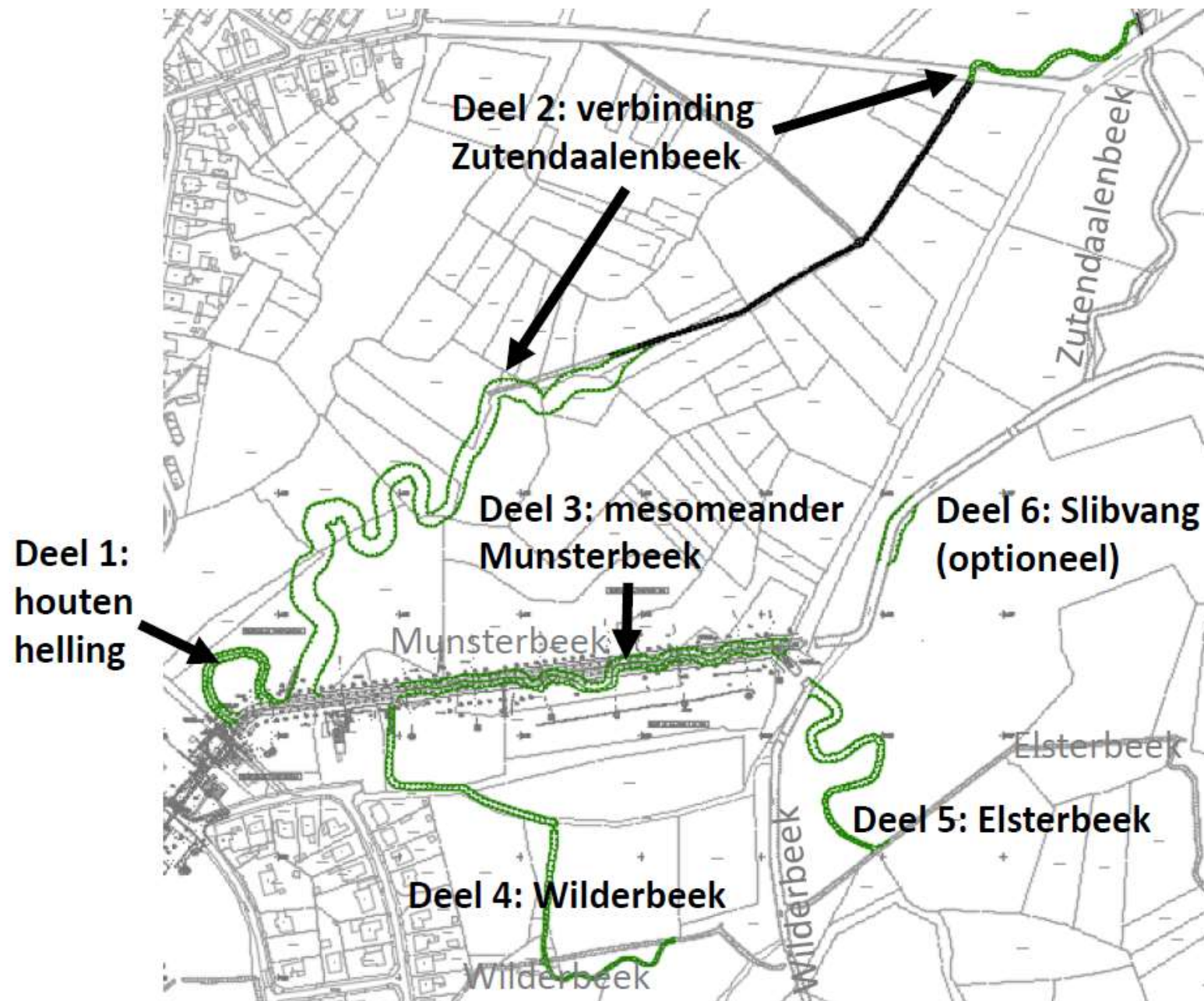
Focus op Demer_(I/III) en Munsterbeek

Integraal Project Demer Limburg : ontwerpstudie opdracht VMM

- ▶ Oplossen vismigratieknelpunten Munsterbeek (Waterstraat Bilzen)
- ▶ Oplossen vismigratieknelpunten Demer (Slagmolen Bilzen)
- ▶ **Structuurherstel Munsterbeek tussen Oude Beekstr, & Weerstandspad Hoeselt**
- ▶ **Structuurherstel Molenbeek: Molenbeemd (Riemst) tot Molenstraat (Hoeselt).**

Demer Limburg: vb Munsterbeek Oude Beekstraat

Focus op Demer^(I/III) en Munsterbeek

PROJECTEN ROND DE STIEMERBEEK IN GENK

- ▶ Herstel oude meander ter hoogte van Sportin GenkPark
- ▶ Herstel natuurlijk watersysteem in Waterschei
- ▶ Sanering overstorten Stiemer
- ▶ Opzetten meetnet Stiemer
- ▶ Hydrologisch herstel 'De Maten'...

Focus op Demer^(I/II) en Munsterbeek

Landinrichting De Wijers:

LIP Oude en Nieuwe Stiemer

...

Focus op Demer^(I/II) en Munsterbeek

Landinrichting De Wijers: LIP Oude en Nieuwe Stiemer

valleiherstel

natuurverbinding

beleving

Klimaatadaptief valleiherstel

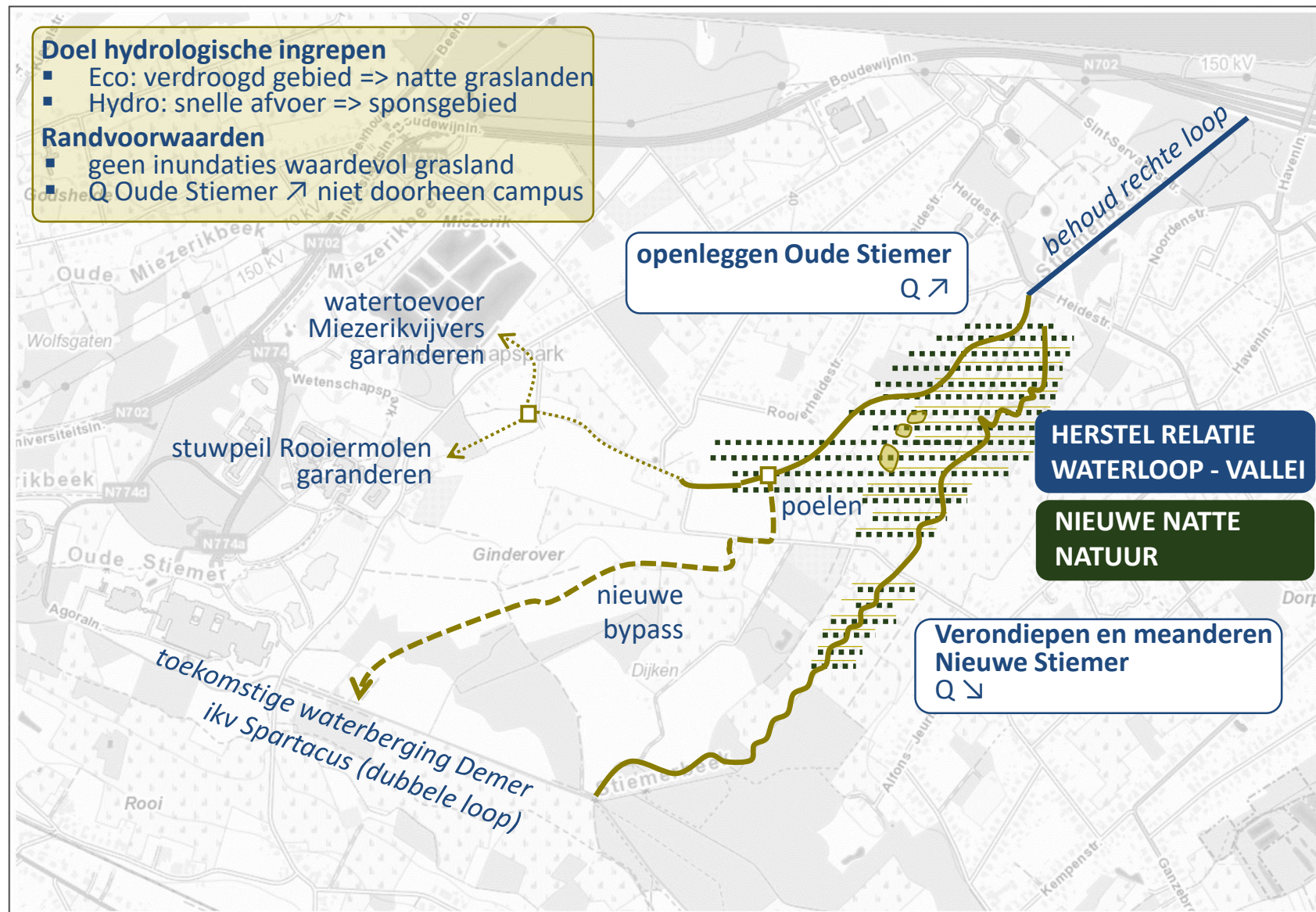
Openleggen oude Stiemer

Herverdeling water tussen oude & nieuwe Stiemer

DeWijers

DeWijers

Focus op Herk en Mombeek

Klasse 3 - speerpuntgebied

Focus op Herk en Mombeek

Integraal Project = samen

Focus op Herk en Mombeek

Integraal Project = samen

Overstromingsgebieden

A Stevoort	C Herten
B Grote Beemd	D Hoenshoven

Acties voor herstel van beek en vallei

1 Rijsbeek	10 Steenbornbeek
2 Winterbeek Jongenbos	11 Mombeek, Zammelen
3 Lerebeek	12 Mombeek, Herkwinning
4 Fonteinbeek Kolmont	13 Motbeek
5 Mombeek Haren	14 Molenbeek/Weierkensbeek
6 Broekbeemd Wellen	15 Middenloop Mombeek
7 Herk, Groot Gelmen	16 Mombeekvallei Alken/Hasselt
8 Mettenkoven	17 Nietelbroeken
9 Overbroek-Egoven	

"Samen met alle actoren van het buitengebied willen we de vallei van Herk en Mombeek ontwikkelen als blauwgroene levensader van Haspengouw. De vallei van Herk en Mombeek kan fungeren als ideaal voorbeeld van integraal waterbeleid. Het doel is om deze valleisystemen van bron tot monding te vrijwaren van verontreiniging en verder uit te bouwen als natuurlijke klimaatbuffers tegen verdroging, overstromingen en erosie. Deze klimaat robuuste valleisystemen zorgen hierbij tevens voor een aantrekkelijke leefomgeving zowel voor omwonende en bezoekers als voor planten diersoorten."

Focus op Herk en Mombeek

Inhaalslag riolering

Focus op Herk en Mombeek

Integraal Project Herk en Mombeek

ontwerpstudie opdracht VMM

Oplossen vismigratieknelpunten

- Oude Molen in Wintershoven-Kortesseem
- Rootmolen
- Drempel afwaarts Bembroekmolen

Focus op Herk en Mombeek

Integraal Project Herk en Mombeek ontwerpstudie opdracht VMM

Structuurherstel, valleierstel en hermeandering

- Mombeek(vallei) Zammelen/ Herkwinning
- Winterbeek (Jongenbos Kortessem)
- Micromeandering Mombeek in landbouwgebied
- Heraansluiting vier oude meanders Mombeek
- Herk en zijlopen in Overbroek, Egoven, Mettekoven
- Motbeek / Molenbeek-Weierkensbeek
- Ecologische inrichting in GOG Hoenshoven
- Rijsbeek (Hasselt)
- Bovenlopen van Mombeek en Herk

Focus op Herk en Mombeek

Beekherstel: dood hout

Focus op Herk en Mombeek

Beekherstel: levend hout

Focus op Herk en Mombeek

**Beekherstel:
micromeandering**

Focus op Herk en Mombeek

Beekherstel: verwijderen ruimingswal

Focus op Herk en Mombeek

Beekherstel:
hermeandering en beddingverhoging

Focus op Herk en Mombeek

Beekherstel: 'hapjesmethode'

